

VÅGA
VISA

SAMVERKAN OM UTVÄRDERING

**Enebo förskola
Danderyds kommun**

**Inger Dobson Ekerö kommun
Jessica Sahlin Jansson Nacka kommun**
Vecka 11 2017

Innehållsförteckning

VÅGA VISA	3
FAKTADEL	4
OBSERVATIONENS METOD	4
SAMMANFATTNING	5
<i>Sammanfattande slutsats</i>	5
<i>Starka sidor</i>	6
<i>Förbättringsområden</i>	6
MÅLOMRÅDEN	7
<i>Normer och värden</i>	7
<i>Utveckling och lärande</i>	9
<i>Ansvar och inflytande för barn</i>	15
<i>Förskolechefens ansvar</i>	17
JÄMFÖRELSE MED TIDIGARE OBSERVATION	20
REFERENSER	20

VÅGA VISA

VÅGA VISA är ett utvärderingssamarbete inom utbildningsområdet mellan Danderyd, Ekerö, Nacka, Sollentuna, och Upplands Väsby.

Syftet med VÅGA VISA är att öka måluppfyllelsen i förskola och skola genom att utvärdera verksamheten på uppdrag av de politiska nämnderna i respektive kommun.

Metoderna omfattar idag tre delar: kundenkät, pedagogers självvärdering samt kollegiala observationer, och genomförs i både kommunala och fristående förskolor, grundskolor och gymnasieskolor.

VÅGA VISA:

- baseras på läroplaner för förskola och skola
- utgår från ett barn- och elevperspektiv
- stödjer det systematiska kvalitetsarbetet
- jämför kommunernas förskolor och skolor
- sprider goda exempel och bidrar till lärande och utveckling

Observationer inom Våga Visa

Observationerna genomförs av erfarna pedagoger och skolledare med pedagogisk högskoleutbildning. Observatörerna bildar lag som besöker en förskola i en annan kommun.

Observationerna utgår från läroplanerna och gäller följande målområden:

- Normer och värden
- Utveckling och lärande
- Ansvar och inflytande för barn
- Förskolechefens ansvar

Observatörerna skriver en rapport där de beskriver och bedömer förskolans arbete och resultat inom målområdena, baserat på

- Observationer i verksamheten
- Intervjuer med personal och skolledning samt samtal med barn
- Förskolans styrdokument

Även fördjupade observationer kan genomföras, när kommunen beslutat om det. I fördjupade observationer avser observationen ett par av målområdena och eventuellt särskilda frågeställningar.

Mer information finns på VÅGA VISA:s hemsida på www.danderyd.se/vagavisa

FAKTADEL

Fakta om enheten

Förskolan/delenhetens namn:	Enebo Förskola
Är verksamheten kommunal eller fristående? Om fristående ange ägare.	Fristående verksamhet Enebo Förskola ekonomisk förening
Antal avdelningar.	2
Ev. profil på förskolan.	

Statistik

Antal barn:	27
Antal pedagoger i barngrupp	6
Antal barn per pedagog (omräknat till heltidstjänst)	5.7 barn/heltidstjänst + 0,5 heltidstjänst för barn i behov av särskilt stöd.
Antal legitimerade förskollärare.	3

Organisation /Ledning

Hur är ledningen organiserad? (finns ledningsgrupp, andra ledningsfunktioner)	Ledningsgruppen består av förskollärarna, men ofta är hela arbetslaget med.
Ledningsresursens årsarbetstid på försolan.	100% varav 75% i barngrupp

OBSERVATIONENS METOD

Två observatörer besöker förskolan den 13 - 15 mars 2017.

Vi utför vår observation genom att:

- intervjua förskolechef dag ett och ett kortare samtal dag tre
- intervjua två förskollärare
- observera förskolans två avdelningar
- delta i utflykter till närbelägen park, idrottsplats och skogsområde
- observera måltider, samlingar, utevistelse, fria och planerade aktiviteter
- samtala med flera pedagoger och barn

Övrig tid reflekterar, diskuterar och skriver vi i rapporten. I samband med observationen tar vi också del av de dokument som beskriver förskolans verksamhet (se referenslista i slutet av rapporten).

SAMMANFATTNING

Sammanfattande slutsats

Enebo förskola ligger i ett villaområde i Enebyberg, Danderyds kommun, och drivs som en ekonomisk förening av förskolans föräldrar. På förskolan finns i dagsläget tjugosju barn fördelade på två åldersindelade avdelningar, Lingon för de äldre och Blåbär för de yngre. Förskolan finns i en villa med tillhörande gård för utomhusaktiviteter. Den ligger nära skogsområden, parker och idrottsplats som ofta nyttjas i den pedagogiska verksamheten.

Barngruppernas storlek och pedagogernas arbetssätt skapar arbetsro på förskolan. Vi ser att det varierade och flexibla arbetssättet bidrar till ett lustfyllt lärande för de äldre barnen. Barnens delaktighet i demokratiska processer i allt från att ge förslag, rösta till att reflektera över sitt handlande ger dem stort ansvar och inflytande. På förskolan finns flera dokument upprättade som bidrar till en trygg och tydlig arbetsmiljö.

Vi bedömer att ett likvärdigt förhållningssätt mellan barn och pedagoger kan utarbetas och att normkritiska värderingar bör synliggöras i verksamheten. En mer likvärdig lärmiljö bör utvecklas och göras mer tillgänglig och inspirerande för att ge alla barn samma förutsättningar för utveckling och lärande.

Starka sidor

Barngruppernas storlek och pedagogernas arbetssätt skapar arbetsro på förskolan
Normer och värden

Ett varierande och flexibelt arbetssätt bidrar till ett lustfyllt lärande för de äldre barnen
Utveckling och lärande

Barnens delaktighet i demokratiska processer ger dem stort ansvar och inflytande
Utveckling och lärande Ansvar och inflytande

Tydliga dokument finns som är levande i verksamheten
Förskolechefens ansvar

Förbättringsområden

Ett likvärdigt förhållningssätt mellan barn och pedagoger bör utarbetas
Normer och värden

Ett mer normkritiskt arbetssätt bör synliggöras i verksamheten
Normer och värden Utveckling och lärande

En likvärdig lärmiljö bör utvecklas och göras mer tillgänglig och inspirerande för alla barn
Utveckling och lärande

MÅLOMRÅDEN

Normer och värden

Beskrivning

Värdegrundsarbetet

I förskolans kvalitetsdokument läser vi att pedagoger och föräldrar gemensamt strävar mot att göra barnens förskoletid trygg, lärorik och rolig. Vi ser att pedagogerna bemöter barnen på ett respektfullt sätt och är närvarande i deras lekar. På förskolans båda avdelningar har de under året arbetat med ett gemensamt tema gällande kamratskap. De har samtalat mycket om hur en bra kompis ska vara, att alla får vara med i leken osv. Vi ser olika dokumentationer på detta arbete i form av bl.a. kompisolar. I solarnas strålar kan vi läsa barnens kommentarer; att de ska "kramas", "dela med sig", "hjälpa varandra" m.m. Vi deltar när en pedagog reflekterar tillsammans med ett yngre barn om dess tankar som skrivits ned i barnets kompisol. "Man ska vara snäll mot varann" säger barnet. Pedagogen bekräftar barnet genom att svara "Du och xx lånade ju saker av varandra, det var ju snällt."

Vid frågan hur förskolan arbetar med normkritiska värderingar svarar pedagogerna att de försöker få bort fokus på att t.ex. barnens nya kläder är fina utan istället säga att de ser sköna ut eller att kjolen är bra att snurra med. Detta hör vi också exempel på under vår observation. Vi ser böcker som tar upp ämnen om människors olikheter och andra vardagssituationer som barn kan relatera till. I övrigt ser vi ingen dokumentation eller annat på avdelningarna som ger barnen möjlighet att reflektera över andra människors situation eller den mångfald som finns i samhället.

Förskolan har en likabehandlingsplan som alla pedagoger är delaktiga i att utarbeta. De berättar att det är ett levande dokument i verksamheten som revideras årligen. I planen finns mål och tillvägagångssätt för hur förskolan skall agera vid upptäckt av trakasserier och annan kränkande behandling. För närvarande är planen dock vilande i väntan på nya direktiv efter ny lagstiftning.

Förhållningssätt

När vi kommer till förskolan på morgonen möts vi av glada barn och pedagoger som hälsar oss välkomna till sin förskola. Barnen är på olika håll fullt sysselsatta i sina lekar. Några är inne i byggrummet där de bygger ett hus av mjuka klossar. De samarbetar och ger varandra utrymme i leken. I ett annat rum är några barn i full färd med att leka familj och arrangera en picknick på golvet. I det tredje rummet sitter några barn vid borden och tränar på sammansatta ord tillsammans med en pedagog och några barn spelar sällskapsspel. Det råder överlag en låg ljudvolym och barn och pedagoger samtalar med varandra. Vi ser få konflikter och när det händer finns pedagoger nära till hands för att stötta.

Pedagogerna berättar för oss att de trivs och har roligt tillsammans, de samarbetar bra och alla är engagerade: "Det är roligt att gå till arbetet". Pedagogerna har ett respektfullt förhållningssätt gentemot barnen och ger dem utrymme att prata och tänka själva. Vi hör dock att förhållningssättet i vissa fall skiljer sig åt.

Förskolans kokerska har arbetat längst av alla på förskolan. Maten som serveras är näringsriktig och består till stora delar av ekologiska råvaror vilket förskolan prioriterar. Vi ser att barn och pedagoger är nöjda med maten som serveras och äter med god aptit.

Arbetsklimat för barn

Det finns en tydlig struktur av verksamhetens innehåll gällande förskolans dagliga rutiner som vi upplever bidrar till ett lugnt arbetsklimat. Barnen delas ofta in i mindre grupper för olika aktiviteter. Detta ger också pedagogerna tillfällen till att uppmärksamma alla barn och deras behov och tid för att lyssna till deras frågor och kommentarer.

Utomhus finns en avsedd plats under tak där de barn som behöver sover i vagnar, vilket bidrar till bättre hälsa enligt pedagogerna. Förskolan har valt att sen många år tillbaka servera frukost, alternativt att barnen har med sig egen matsäck, vid niotiden på morgonen, lunch halv ett och mellanmål/frukt halv tre. Anledningen till detta är att de bl. a. anser att barnen får en mer sammanhängande tid för aktiviteter och utevistelse utan avbrott på förmiddagen. Samtidigt får alla en trevlig och lugn stund och tillfälle till samtal vid frukosten. Vi upplever att pedagogerna ger barnen rikligt med tid för lek och aktiviteter ofta med inslag av skogs- eller parkutflykter och att de inte i onödan behöver avbryta barnen i deras lekar eller aktiviteter.

Bedömning i text

Det finns till stora delar en gemensam och förankrad syn på verksamhetens värdegrund bland pedagoger. Vi ser att förskolan arbetar med flera metoder för att stärka detta arbete.

Det finns delvis ett aktivt arbete med att utveckla en förståelse för alla människors lika värde. Vi ser inte dokumentationer eller annat arbete som synliggör ett mer normkritiskt förhållningssätt.

Det bedrivs till stora delar ett systematiskt arbete mot diskriminering och kränkande behandling med utgångspunkt från en plan.

Det finns i hög grad ett respektfullt förhållningssätt mellan de flesta på förskolan. Vi hör dock att förhållningssättet mellan pedagoger och barn i vissa fall skiljer sig åt.

Hela verksamheten präglas till stora delar av ett arbetsklimat som gynnar barnens lärande. De små barngrupperna och arbetsron bidrar till detta.

Bedömning enligt skala²

Stora brister i kvalitet	Mindre god kvalitet	God kvalitet	Mycket god kvalitet
1,0	2,0	3,0	4,0
☐	☐	☒	☐

Utveckling och lärande

Beskrivning

Hur förskolan arbetar för att skapa förutsättningar för utveckling och lärande

På förskolan finns en tydlig struktur för verksamhetens innehåll. En gemensam årsplan finns som bl.a. beskriver återkommande aktiviteter. Båda avdelningarna har dokument som beskriver de dagliga rutinerna samtidigt som pedagogerna säger att de är flexibla och tar hänsyn till barnens intressen. De har dessutom upprättat dokument som beskriver hur de arbetar med språk, matematik, naturvetenskap och teknik med kopplingar till förskolans läroplan. Inför varje tema fyller pedagogerna i ett Lotusdiagram³ där läroplanens mål finns beskrivna. Här noterar pedagogerna de målområden som täcks in i projektet.

Vi ser att språkmedvetna arbetsätt finns med under hela dagarna på förskolan. Pedagogerna beskriver i ett dokument att de använder sig av flera metoder för att stimulera barnens språkutveckling. Här kan vi läsa att "språk är ett sätt att uttrycka sig, tala skriva, spela, sjunga, måla, dramatisera ...". De samtalar medvetet med barnen i vardagliga situationer, använder samlingen som ett forum för att lyssna och samtala, sjunga, rim- och ramsa och uppmuntra barnen att agera inför en grupp. De läser kontinuerligt sagor för barnen där de också ges tillfällen till att skapa, återberätta och dramatisera sagorna. De äldsta barnen får lyssna på kapitelböcker som de sen får återberätta och recensera. Förskolans båda avdelningar använder sig av Före Bornholmsmodellen⁴ i arbetet med barnens språkliga utveckling, vilket också ligger till grund för skolans fortsatta arbete. En pedagog visar barnen under en samling kort med olika bilder, två i taget, som de sätter ihop till nya ord. T.ex. bildar orden sol och ros ordet solros, bajs och korv ordet bajskorv. Vi hör att barnen spontant vid flera tillfällen letar efter ord att sätta ihop. Under en måltid läser ett barn på ett mjölkpaket. Där står orden fil och mjölk. "Det blir ju filmjök!". Vi ser på en samling med de yngre barnen när de tillsammans får klappa stavelserna i sina namn och därefter räkna hur många det är.

1.0 ² Stora brister i kvalitet

Verksamheten har stora förbättringsbehov

2.0 Mindre god kvalitet

Verksamheten bedöms sammantaget ha mindre god kvalitet och har flera förbättringsområden

3.0 God kvalitet

Verksamheten har i huvudsak god kvalitet med vissa förbättringsområden.

4.0 Mycket god kvalitet

Verksamheten uppvisar goda lösningar och förhållanden som visar att den kommit långt i sin strävan att nå målen.

³ Ett verktyg för måluppfyllelse i förskolan.

⁴ Ett systematiserat material för att stärka barns språkliga medvetenhet.

Vi ser att barnen ges utmaningar utefter deras intressen och kompetenser bl.a. genom att använda enkla eller mer avancerade språkliga appar på lärplattan. Detta sker ibland självständigt, tillsammans med en pedagog eller tillsammans med fler barn

Pedagogerna arbetar likaså med att synliggöra och sätta ord på den matematik som finns i vardagen. Vi hör hur de t.ex. tillsammans sorterar och klassificerar lekmaterial när de plockar undan, hur barnen ges tillfällen till att räkna hur många glas och tallrikar det behövs när de ska duka, efter att ha räknat hur många som är på förskolan. Vi ser när barnen under ett rörelsepass får använda en uppbyggd hinderbana inne på en avdelning. Pedagogerna uppmuntrar dem att krypa under stolarna, klättra över, stå bakom osv. Vi ser också dokumentationer på väggar som visar barnens längd och vi är med vid ett annat tillfälle då de äldre barnen får känna efter hur lång en minut är genom att pedagogerna sätter igång en timer. Under denna minut är barnen tysta.

Förskolans båda avdelningar går flera dagar i veckan iväg till närbelägna skogsområden. "Det är i naturen som barnen verkligen får ta del av och upptäcka naturvetenskap med alla sinnen" läser vi i ett dokument. Vi hör i skogen att pedagogerna ställer frågeställningar som leder till utforskande tillsammans med barnen.

Pedagogerna berättar för oss att de under våren kommer att arbeta mycket med odling och plantering. Barnen har visat stort intresse och vi kan se att båda avdelningarna tillsammans med barnen har sått eller ska så olika frön samt lagt olika fruktkärnor för att gro. På förskolans gård odlas under sommarhalvåret potatis och andra grönsaker.

Pedagogerna berättar också att de källsorterar tillsammans med barnen. På ena avdelningen finns kärl för att sortera papper och plast och efter måltiderna skrapas matrester ned i en hink som läggs i en kompost. På våren anordnas skräpplockardagar för att göra fint i närmiljön men också för att medvetandegöra barnen om effekter av att skräpa ned i naturen.

Vi tar del av en aktivitet när en pedagog utför ett experiment med de yngsta barnen. Hon berättar för oss att detta experiment görs vid flera tillfällen för att ge barnen tillfällen till att bearbeta och reflektera över vad som sker. "Vad är lätt och vad är tungt?" Pedagogerna fyller en karaff med olika vätskor som skiktar sig och lägger i små saker som flyter och sjunker. Vid nästa tillfälle får barnen välja vad de vill prova att lägga ned i karaffen. De har under en skogsutflykt fått plocka med sig saker från naturen vars flytförmåga prövas.

I samtal med pedagoger berättar de att de använder drama då och då för att visualisera för barnen kring olika händelser i barngruppen. I projektet med kamratskap var några barn oense i en situation. Då utförde pedagogerna en iscensatt dramatisering av problemet och barnen fick fundera och reflektera kring händelsen och komma med förslag till lösningar.

Båda avdelningarna har varje vecka skapande aktiviteter som ett stående inslag i verksamheten. Aktiviteterna är ofta kopplade till aktuellt tema. Vi närvarar t.ex. när barnen skapar sina egna odlingskrukor av mjölkkartonger som de målar och dekorerar.

Vi läser på förskolans Instagramkonto hur de utgår från barnens intressen samtidigt som de tar tillvara på naturens skiftningar. En dag skottar de fram en labyrinth i snön och leker "Taurus labyrinth". En annan dag bygger de upp en bana inomhus, delar upp sig i lag och utför uppdrag. Pedagogerna uppmanar föräldrarna att gärna samtala med barnen om bilderna.

Hur modern teknik integreras i lärandeprocessen

På förskolan har båda avdelningarna tillgång till varsin lärplatta, digitalkamera samt mobiltelefon som de dagligen använder till att dokumentera med i verksamheten. De har ett Instagramkonto tillgängligt för föräldrarna där de lägger upp bilder med text och koppling till olika läroplansmål. De äldre barnen får använda appar som t.ex. stimulerar läs- och skrivinlärning där de får möjlighet att ljuda, skriva, rimma och lyssna på hur bokstäver låter. Här finns också en projektor som exempelvis används att tillsammans titta på och reflektera över bilder från verksamheten. Vi ser att de yngre barnen inte har samma tillgång till digitala verktyg.

Pedagogerna på den ena avdelningen berättar för oss att de ofta "googlar" på nätet om barnen undrar över något. De samtalar om att inte alltid tro på det som står och det man hör utan att ifrågasätta saker.

Hur verksamheten anpassas till barn i behov av särskilt stöd

Vi läser i förskolans dokument och förskolechefen berättar för oss hur verksamheten görs tillgänglig för alla barn. Huset är handikappanpassat med bl.a. ramp vid entrén och med anpassad toalett. Om förskolan anser att de behöver ge något barn extra stöd kartlägger de verksamheten för att se hur de på bästa sätt kan anpassa den. De upprättar tillsammans med förskolechefen ett åtgärdsprogram. Därefter samtalar de med berörda föräldrar och vid behov kontaktas kommunens specialpedagogiska enhet. Där kan extra stöd erhållas i form av konsultation eller ekonomiskt stöd. Barnen delas ofta upp i mindre grupper för att ge dem extra uppmärksamhet och en lugnare lärmiljö. Här finns också hörselkåpor att tillgå för de barn som behöver. Vi ser när två barn under en lässtund väljer att sätta på sig kåporna, går in i ett annat rum och självständigt i lugn och ro tittar i varsin bok.

Vi ser att alla förskolans barn inkluderas i verksamheten.

Hur verksamheten anpassas efter barn med annat modersmål

På förskolan finns inga dokumenterade strategier och metoder i arbetet för barn med annat modersmål. I dagsläget finns endast några få flerspråkiga barn. Vi hör att de ofta sjunger sånger på finska eftersom det finns både barn och pedagoger som talar det språket. För övrigt uppmärksammas inget annat språk eller kulturella olikheter. Pedagogerna berättar för oss att detta till viss del har diskuterats och att tankar finns om att utveckla denna medvetenhet i arbetet.

Dokumentation av barns lärprocesser

Förskolan dokumenterar barns lärprocesser i barnens pärmar, i Barnens bok, en dokumentationsbok som finns på båda avdelningarna, genom synliga väggdokumentationer och på det slutna Instagramkontot.

I barnens pärmar finns fotografier och teckningar m.m. ofta med barnens reflektioner nedskrivna. Vi medverkar när en pedagog och ett tvåårigt barn tillsammans tittar på flera fotografier från verksamheten där barnet finns med. Barnet tittar med förtjusning på bilderna och berättar om dem. Pedagogerna antecknar det barnet säger och berättar att hon sen sätter in bilderna tillsammans med barnets reflektioner i barnets pärm. Detta arbete sker tillsammans med varje barn på de yngre barnens avdelning minst en gång per termin. På de äldre barnens avdelning sätter de in bilder från t.ex. projektarbeten, alltid med barnens kommentarer. Ibland fotograferar barnen själva och sätter in sina bilder. Arbetet sker kontinuerligt i samråd med barnen. Barnen får med sig pärmen hem när de slutar på respektive avdelning.

Barnens bok finns synlig på båda avdelningarna. Här skriver pedagogerna ned vad barnen röstat fram på veckomöten; vilka utflyktsmål, sånger, lekar och andra aktiviteter barnen önskar och röstar fram. De äldre barnens reflektioner av dessa aktiviteter skrivs ned och tillsammans med några bilder sätts de in i boken av veckans ansvarsbarn.

På förskolans väggar finns dokumentationer uppsatta ofta med barnens reflektioner. Hos de yngsta barnen sitter de flesta dokumentationer högt upp på väggarna vilket inte ger barnen möjlighet att ta del av sina egna lärprocesser.

Miljön som stöd för lärandet

Vi ser på förskolans båda avdelningar att barnen har tillgång till varierat material. Där finns bl.a. pussel, spel, böcker, möjlighet till att rita och skapa, olika byggmaterial, tåg, bilar och utklädningskläder. Avdelningen för de yngsta består av ett enda rum där i nuläget åtta barn är inskrivna. Två bord finns i rummet där barnen kan sitta och lägga pussel eller spela spel. Materialet som finns ligger på hyllor längs med väggarna. Vi ser inte att det är tydligt markerat så barnen själva vet var sakerna hör hemma. I ett hörn av rummet finns böcker i en bokhylla och två små fåtöljer tillsammans med en bilmatta, bilar och tågbanor. Många barn samlas kring denna matta och vi ser att intresset för tåg är stort bland barnen. Papper, pennor och målarfärger är undanställt i en hylla med ett bord framför och är inte tillgängligt för barnen. Vid frågan om barnen har tillgång till fritt skapande svarar en pedagog att: "de vet att det finns och vi har ju skapande i veckan".

De äldre barnens avdelning består av tre olika rum, "vi ändrar om med jämna mellanrum men nu funkar det bra så här!", berättar pedagoger för oss. Ett av rummen är till för bygg- och konstruktion. Där finns mjuka byggklossar, bilar och djur. Vi ser att många barn har stort intresse för detta rum, många barn är där samtidigt och alla hjälper varandra. I det så kallade lekrummet finns stort utbud av material. Även i detta rum ser vi barn som är upptagna av sina lekar, allt ifrån picknick med filt på golvet till affär och familjelekar. I avdelningens största rum sker skapande av olika slag. Där har barnen också tillgång till papper och pennor, spel, pussel och böcker.

Förskolan har två sammanhängande gårdar, en mindre och en större. På båda gårdarna finns rutschbana, lekstuga och sandlåda. På den större gården finns också gungor, klätterställning och en stor trädstubbe med tak, Ekebo, som barnen kan leka i. Terrängen är varierad med tillgång till gräs och backar och där finns cyklar och olika sandleksaker för barnen att tillgå.

Samverkan med samhälle, arbetsliv och högre utbildning

Flera dagar i veckan går barnen på utflykt antingen till skogen eller närliggande parker. En gång i månaden går barnen till biblioteket. Under vår observationsvecka ska de flesta barn gå på teater och se "Pricken" som en avslutning på temat om kamratskap.

Förskolechefen berättar att de tidigare tog emot förskollärarstudenter men att det inte är aktuellt nu. En av förskolans pedagoger har just genomgått förskollärarytbildning på distans.

Bedömning i text

Verksamheten är i hög grad strukturerad och utgår ifrån läroplanen genom tydliga dokument och arbetssätt.

Barnen får i stor utsträckning pröva olika arbetssätt och arbetsformer och ges möjlighet att utvecklas så långt som möjligt bl.a. genom att pedagogerna utmanar och reflekterar tillsammans med dem.

Utforskande och kreativa arbetssätt förekommer i hög grad och arbetssätt som stimulerar samarbete mellan barnen i deras lärande präglar verksamheten. Vi ser barn som leker, lär och samarbetar i olika situationer

Språkutvecklande arbetssätt och arbetssätt som utvecklar matematiskt tänkande förekommer i hög grad. Vi ser dokumentationer, material, pedagoger som inspirerar och utmanar. Vi ser också nyfikna och intresserade barn.

Arbetssätt som utvecklar förmågor inom naturvetenskap förekommer i stor utsträckning. Förskolan vistas ofta i naturen där de följer naturens växlingar och arbetar aktivt med odling och kompostering.

Pedagogerna använder till stora delar estetiska arbetssätt som verktyg i lärprocesser.

Användandet av modern teknik som ett verktyg i lärprocesser förekommer vanligtvis. Vi ser att de äldre barnen har stor tillgång och möjlighet att använda digitala verktyg medan de yngre barnen inte har samma möjlighet. Barn får till viss del utveckla sin förmåga till källkritiskt förhållningssätt.

Verksamheten anpassas till stora delar för barn i behov av särskilt stöd och det finns väl fungerande strategier och metoder för detta. Dokument och anpassningar finns för detta arbete.

Verksamheten anpassas i viss utsträckning för barn med ett annat modersmål. Förskolan saknar dock fungerande strategier och metoder för arbetet.

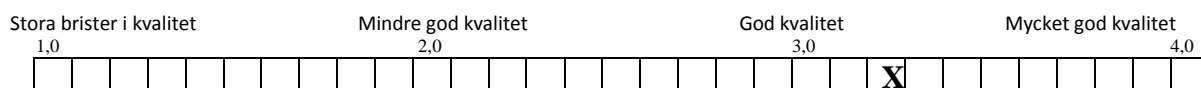
Dokumentation av barns lärprocesser förekommer till stora delar och används för att utveckla verksamheten. Förskolan arbetar med många olika metoder för detta. De yngre barnen har inte samma möjlighet att ta del av all dokumentation.

Föräldrar har stor möjlighet att kontinuerligt ta del av befintlig dokumentationen bl.a. genom förskolans Instagramkonto och Barnens bok.

Lärandemiljön är i delvis stimulerande, utmanande och mångsidig inomhus. Vi bedömer att miljöerna skiljer sig åt mellan avdelningarna och att materialets tillgänglighet för barnen varierar. Utomhusmiljön är till stora delar stimulerande och utmanande.

Samverkan med samhälle, arbetsliv och högre utbildning sker i relativt stor utsträckning i det pedagogiska arbetet. Närområdets möjligheter tas i hög grad tillvara i verksamheten. Förskolan besöker kontinuerligt skog och parker.

Bedömning enligt skala

Ansvar och inflytande för barn

Beskrivning

Ansvar för det egna lärandet

Vi ser vid flera tillfällen att barnen får ta ansvar över sitt eget lärande, exempelvis vid lunchen då de äldre barnen turas om att vara dukvärdar. De dukar fram tallrikar, glas och bestick samt hämtar maten från köket och delger sina kamrater vilken mat som serveras. Dukvärdarna sitter sedan i köket och äter tillsammans med kokerskan. Barnen får själva ta sin mat, skicka karotterna till kompiserna bredvid och hälla upp sin egen dryck i glaset.

Även de yngre barnen hjälper till med dukningen. Pedagogerna frågar om någon vill hjälpa till och den som vill dukar då fram åt sina kamrater. De flesta pedagoger låter barnen ta själva, försöka skära maten och hälla upp mjölken från små kannor.

Vi hör att pedagogerna förbereder barnen i god tid inför byte av aktiviteter. "När du har ritat klart är det dags att gå ut". Vid ut- och ingång sker det i olika omgångar och barnen ges tid att i lugn och ro klä på och av sig efter sina förmågor. Pedagoger finns till hands för att uppmuntra och stödja de som behöver hjälp. När det är dags att byta aktivitet ser vi att barnen plockar undan och sorterar materialet till sina respektive platser, även här med stöd av pedagoger.

Demokratiska arbetsformer

Barnens tankar, intressen och åsikter tas kontinuerligt tillvara i verksamheten. Vi närvarar vid ett veckomöte på de äldre barnens avdelning då barnen får föreslå veckans aktiviteter; utflyktsmål i närmiljön och delar av innehållet i samlingar. Pedagogerna antecknar barnens olika förslag och därefter sker omröstning i form av handuppräkning. Barnen får räkna antalet röster och samtal förs om vilka beslut som ska tas efter demokratiska principer. Arbetet dokumenteras i Barnens bok som finns tillgänglig för alla.

Även på samlingen för de yngsta barnen röstar de om vart de vill gå på utflykt. Pedagogen frågar barnen om de vill gå till idrottsplatsen eller till skogen. Därefter får barnen varsin legobit, en gul eller en grön beroende på vad barnen väljer. Bitarna staplas på en legoplatta och den stapel som är högst har vunnit omröstningen.

Samverkan med föräldrar

Förskolan har ett nära och förtroendefullt samarbete med föräldrar berättar förskolechefen. Förskolans utformning som föräldraförening gör att föräldrarna har stor insyn och delaktighet i verksamheten. Förskolechefen skickar via mail ett informationsblad till föräldrarna med aktuella datum m.m. en gång i månaden. Föräldrarna inbjuds till föräldramöten, förväntningssamtal vid höstterminens början och utvecklingssamtal under vårterminens sista del. Inför samtalen får föräldrarna hem ett dokument att fylla i och fundera över. Barnen intervjuas inför samtalen men är inte närvarande under dessa samtal.

Utöver detta anordnas Luciafirande, frukostvernissage, gökotta, sommarfest och olika fixardagar. Förskolechefen berättar att föräldrarna också själva sinsemellan ordnar en mängd olika aktiviteter tillsammans. Vi läser i Våga Visa-enkäten⁵ att föräldrarna överlag är väldigt nöjda med sin förskola.

Bedömning i text

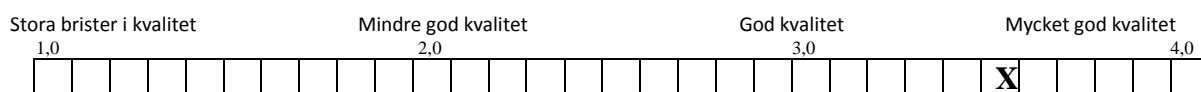
Barn ges till stora delar möjlighet att ta ansvar för det egna lärandet och miljön då deras tankar, intressen och åsikter i hög grad tas tillvara i verksamheten.

Barn ges i relativt stor utsträckning möjlighet att påverka sin egen situation i förskolan och de har till stora delar inflytande över planering, arbetssätt, och innehåll bl.a. genom arbetet med demokratiska processer. De äldsta barnen kan ges mer ansvar och inflytande genom att delta på utvecklingssamtalen.

Forum för demokratiska arbetssätt håller en hög kvalitet. Barnens delaktighet i dessa processer ger dem stort ansvar och inflytande.

Föräldrarna ges stor möjlighet att i dialog med förskolan påverka utvecklingen av innehållet i verksamheten bl.a. genom deras engagemang i den ekonomiska föreningen, medverkan i den kommunala kundenkäten och övriga föräldraforum.

Bedömning enligt skala

⁵ Årlig kundenkät i bl.a. förskola

Förskolechefens ansvar

Beskrivning

Hur förskolechef leder den pedagogiska verksamheten

Förskolechefen har arbetat på förskolan i många år och vi upplever att hon har stor kunskap om verksamhetens pedagogiska kvalitet då hon också arbetar stor del av sin tid i barngruppen. Chefen berättar att hon trivs på sin förskola där alla visar ett stort engagemang. Hon beskriver att de har närhet till naturen och ett bra samarbete med föräldrarna där pedagoger ansvarar för verksamhet och föräldrar för administration. På förskolan finns ingen ledningsgrupp utan verksamheten utvecklas tillsammans med alla förskolans medarbetare, berättar förskolechefen. Hon säger att det är hon som "bromsar och pushar" i det pedagogiska arbetet men att alla pedagoger är delaktiga i förskolans utveckling. Pedagoger vi intervjuar bekräftar detta och att de har förtroende för henne. De säger också att de känner stor delaktighet i det pedagogiska arbetet.

På förskolan finns många tydliga dokument som förskolechefen utarbetat och vartefter reviderat under sina år på förskolan i samråd med sina medarbetare.

Det systematiska kvalitetsarbetet

Vi läser i förskolans kvalitetsdokument och förskolechefen berättar för oss hur det systematiska kvalitetsarbetet bedrivs. Arbetet utgår från en årsplan med inplanerade aktiviteter som uppdateras på gemensamma studiedagar. Vid höstterminens början kartläggs verksamheten för att identifiera behov och förväntningar. Detta följs kontinuerligt upp och utvärderas på pedagogmöten och studiedagar. Vid verksamhetsårets slut sammanfattas ett kvalitetsdokument efter en mall från kommunen. Lotusdiagrammen finns också med som stöd för detta arbete. Pedagoger berättar för oss att de känner stor delaktighet i det systematiska arbetet.

Barnen ges delaktighet genom intervjufrågor, dokumentationer i Barnens bok och i deras portfoliepärmar. Föräldrarna deltar genom att medverka i den årliga Våga Visa-enkäten, på föräldramöten, utvecklingssamtal och genom deras engagemang i den ekonomiska föreningen.

Möjligheter till kompetensutveckling för personal utifrån verksamhetens behov

Både chef och pedagoger berättar att de har stora möjligheter till kompetensutveckling ofta i regi av kommunen, men att de också vid behov kan erbjudas specifika utbildningar utifrån enskilda pedagogers önskemål eller verksamhetens behov. De har under året bl.a. medverkat i föreläsningar som handlar om autism, bra mat och rörelse, hjärt- och lungräddning, barns lärande och barns reflektion. Förskolan har också tillsammans med två närliggande förskolor genomgått en brandutbildning.

Pedagogerna har inga formella kompetensutvecklingsplaner men säger till oss att detta är ett ämne som årligen tas upp på medarbetarsamtal tillsammans med förskolechefen. De säger också att de känner sig väldigt nöjda med den kompetensutveckling de får och den frihet de har att ibland kunna välja utbildningar som de känner behov av. Vid vår observation hör vi att två pedagoger önskar få en heldagsutbildning angående pedagogisk dokumentation.

Kunskapsutbyte mellan pedagoger sker under planeringsmöten men även under den dagliga kommunikationen. Förskolans småskalighet bidrar till att detta sker på ett smidigt sätt berättar förskolechefen. Pedagoger önskar dock tid för att ibland kunna ha mer djupgående pedagogiska diskussioner.

Samverkan och övergångar inom verksamheten och mellan skolformer

Samverkan mellan avdelningarna sker dagligen spontant. Vid behov hjälps pedagogerna ofta åt såväl inom- som utomhus på gården vilket vi ser under vår observation. Barnen besöker också ofta varandras avdelningar. De äldsta barnen på de yngre barnens avdelning turas om att kontinuerligt följa med de äldre på deras skogs- och parkutflykter. En dag i veckan samlas alla på förskolan för en gemensam sångstund.

Övergång från de yngre till de äldre barnen sker smidigt eftersom barn, pedagoger och föräldrar känner varandra väldigt väl på den lilla förskolan, berättar förskolechefen.

Förskolans blivande förskoleklassbarn bildar en egen grupp och har varje dag egna stunder tillsammans med en pedagog där de ges lite mer utmaningar. Denna grupp träffar också andra blivande förskoleklassbarn från två närbelägna förskolor vid några tillfällen under vårterminen. Barnen börjar så gott som alltid i närliggande skola. Inför skolstart besöker oftast förskolan skolan vid ett tillfälle och blivande lärare besöker ibland förskolan. Föräldrar inbjuds till öppet hus under vårterminen. Förskolan fyller i ett formulär från Skolverket för varje enskilt barn som lämnas till skolan.

Ett mer djupgående samarbete mellan övergången förskola - skola bedrivs just nu inom kommunen där en av förskolans pedagoger medverkar. Här diskuteras bl.a. arbetssätt och förväntningar från båda håll inför skolstarten gällande exempelvis vad barnen har tillägnats för färdigheter inför skolstart och hur de arbetar vidare med detta i förskoleklassen.

Bedömning i text

Förskolechef har till stora delar kunskap om verksamhetens pedagogiska kvalitet och arbetar för att utveckla verksamheten tillsammans med sina medarbetare.

Förskolechef tar i stor utsträckning ansvar för att systematiskt och kontinuerligt planera, följa upp, utvärdera och utveckla verksamheten. En tydlig årsplan och dokument finns upprättade som beskriver och tydliggör arbetets gång.

Pedagoger, barn och föräldrar medverkar till stora delar i det systematiska kvalitetsarbetet och det systematiska kvalitetsarbetet dokumenteras i hög grad. Dokument som beskriver verksamhet och arbetssätt finns upprättade.

Pedagoger erbjuds i hög grad kompetensutveckling som är kopplad till verksamhetens behov vilket nöjda pedagoger bekräftar.

Det finns till viss del fungerande rutiner och former för samverkan och kunskapsutbyte mellan pedagogerna och till stora delar en fungerande samverkan inom verksamheten.

Det finns ett väl fungerande arbete med övergångar inom enheten men arbetet mellan förskola och skola kan fördjupas. Vi noterar att detta är ett pågående arbete.

Bedömning enligt skala

Stora brister i kvalitet Mindre god kvalitet God kvalitet Mycket god kvalitet

1,0 2,0 3,0 4,0

☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☒	☐	☐	☐	☐	☐
--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------	-------------------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------

JÄMFÖRELSE MED TIDIGARE OBSERVATION

*Observationsår: Förbättringsområden
i tidigare rapport:*

Nuläge:

2012	Synliggöra värdegrunden	Förbättringsområdet har åtgärdats
2012	Dokumentation av barns lärande	Förbättringsområdet har åtgärdats
2012	Utveckla användandet av IT och Multimedia	Förbättringsområdet kvarstår delvis
2012	Röd tråd saknas	Förbättringsområdet har åtgärdats

REFERENSER

Läroplan för förskolan, Lpfö 98/16, Skolverket 2016
Bedömningsmatris förskola 2015
Metodbok observationer 2014
Rapportmall förskola 2015
www.skolverket.se

Dagliga rutiner på Lingon
Föräldrasamtal
Föräldrasamtal höstterminen 2016
<http://eneboforskola.se/>
Intervjufrågor till barnen
Kompistemat 2017
Kvalitetsdokument Enebo 2016/2016
Likabehandlingsplan 2016/2017
Personalförteckning
Planering från v.10 2017
Rutiner på Blåbär
Verksamhetsberättelse 2015/2016
Våga Visa observationsrapport 2012
Välkomna till föräldrasamtal!
Årsplan 2016 - 2017
Åtgärdsplan för Enebo förskola Våga Visa rapport 2012

